

SPRÁVNE VYKUROVANIE

AKO UŠETRIŤ PENIAZE A CHRÁNIŤ ZDRAVIE, MAJETOK
A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

populair

Viete, že vykurovanie domácností sa podľa údajov Slovenského hydrometeorologického ústavu na Slovensku podieľa na viac ako 70 % všetkých emisií prachových častíc?

Zdrojom znečistenia v ovzduší nie je len priemysel, energetika, poľnohospodárstvo či doprava. **Vo veľkej miere prispievajú k znečisteniu ovzdušia naše domácnosti.** Pri spaľovaní tuhých palív v domácnosti vznikajú okrem žiaduceho tepla aj plynné a tuhé znečisťujúce látky, ktoré unikajú do ovzdušia.

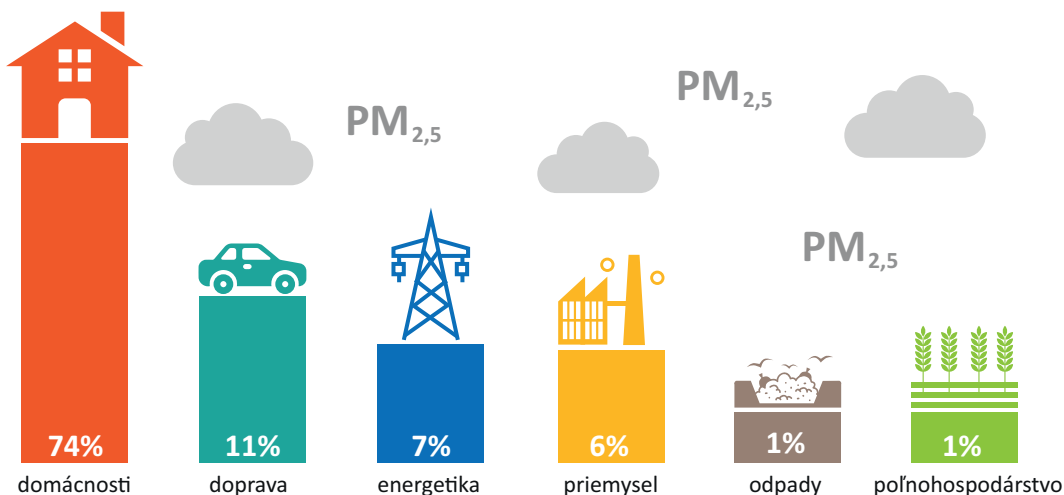
Vykurovanie domácností sa na Slovensku podieľa až na troch štvrtinách emisií prachových častíc PM_{10} a $PM_{2,5}$ (z anglického particulate matter). Popri ďalších látkach znečisťujúcich ovzdušie, ktorých zdrojom je priemysel, energetika, poľnohospodárstvo či doprava, predstavujú lokálne kúreniská značný problém pre kvalitu ovzdušia, a to predovšetkým **domácnosti, ktoré prevádzkujú zastarané kotly na tuhé palivo.**

Problémom sú zastarané vysokoemisné vykurovacie zariadenia, používanie nekvalitného paliva, nesprávna technika vykurovania a nízka energetická hospodárnosť domácností v podobe únikov tepla.

Lokálne kúreniská sú v zimných mesiacoch častou príčinou smogových situácií, teda krátkodobého ale extrémneho zhoršenia kvality ovzdušia. Situáciu zhoršujú aj nepriaznivé rozptylové podmienky, teplotné inverzie. Horské doliny a kotliny sú oblasťami, kde sa vyskytujú inverzie najsilnejšie a najdlhšie, a zároveň je tam vysoký podiel vykurovania tuhými palivami.

Z našich komínov do ovzdušia unikajú látky, ktoré nepriaznivo vplyvajú na naše zdravie. Prachové častice prenikajú vdýchnutím do našich pľúc a v závislosti od veľkosti sa dostávajú do krvného obehu, čím narúšajú množstvo procesov ľudského organizmu a postihujú tak nie len dýchaciu, ale aj obehovú, nervovú a rozmnožovaciu sústavu. Pri nedokonalom spaľovaní sa navyše do ovzdušia uvoľňuje aj rakovinotvorný benzo(a)pyrén.

Naše správanie, to ako vykurojeme, ako cestujeme, ako nakupujeme, ako sa stravujeme, má vplyv na prostredie okolo nás a na našu kvalitu života.

 Kvalitu ovzdušia, teda to, čo dýchame, dokážeme spoločným úsilím zlepšiť. Je to jednoduché, ukážeme vám ako.

Viete, že správnym vykurovaním viete ušetriť peniaze a ochrániť vaše zdravie, váš majetok a životné prostredie?

Úspora financií

Výmenou vykurovacieho zariadenia a osvojením správnej techniky vykurovania dokážete znížiť spotrebu paliva a tým znížiť náklady na vykurovanie. Správne vykurovanie ide ruka v ruku so **správnou izoláciou a použitím vhodných zdrojov tepla**. Zateplením zvýšite energetickú hospodárnosť vášho domu, zamedzíte potrebu nepretržitého prekurovania a **prestane vyhadzovať peniaze do ľufu!**

Bezpečný domov

Stačí pár zanedbaných povinností a už je oheň na streche. **Pravidelnou údržbou**, starostlivosťou o vaše vykurovacie zariadenie, čistením spalinovodov (dymovod, komín) **predchádzate riziku vzniku požiarov**. Chránite nielen svoje zdravie, ale aj svoj majetok. Tichým zabijakom v domácnostiach je bezfarebný jedovatý toxický plyn oxid uhľnatý (CO), ktorý sa uvoľňuje pri nedokonalom spaľovaní.

Lepšie zdravie

Správnym vykurovaním znižujete množstvo znečisťujúcich látok vypúšťaných do ovzdušia a chránite tak svoje zdravie. **Prispievate k zlepšeniu kvality okolitého ovzdušia a predchádzate vzniku ochorení**. Dlhodobé vystavenie vplyvu znečisťujúcich látok v ovzduší podľa štatistík prispieva na Slovensku približne k 4800 predčasným úmrtiam ročne. Toto číslo dokážeme spolu znížiť.

Zdravé životné prostredie

Zodpovedným správaním pomáhate chrániť životné prostredie, ktoré priamo súvisí s kvalitou nášho života. **Zlá kvalita ovzdušia** má negatívny vplyv nielen na naše zdravie, ale aj na stav ekosystémov. **Narúša biodiverzitu, úrodnosť, je úzko spojená s nežiaducou zmenou klímy**. V mestských oblastiach je znečistené ovzdušie zodpovedné za poškodenie a viditeľné znečistenie budov.

Zásady správneho vykurovania zvládne každý. Stačí si osvojiť základné princípy a výsledky sa dostavia čoskoro.

Nie je kúrenie ako kúrenie. Je dôležité v čom kúrime (zariadenie), čím kúrime (palivo) a ako kúrime (obsluha).

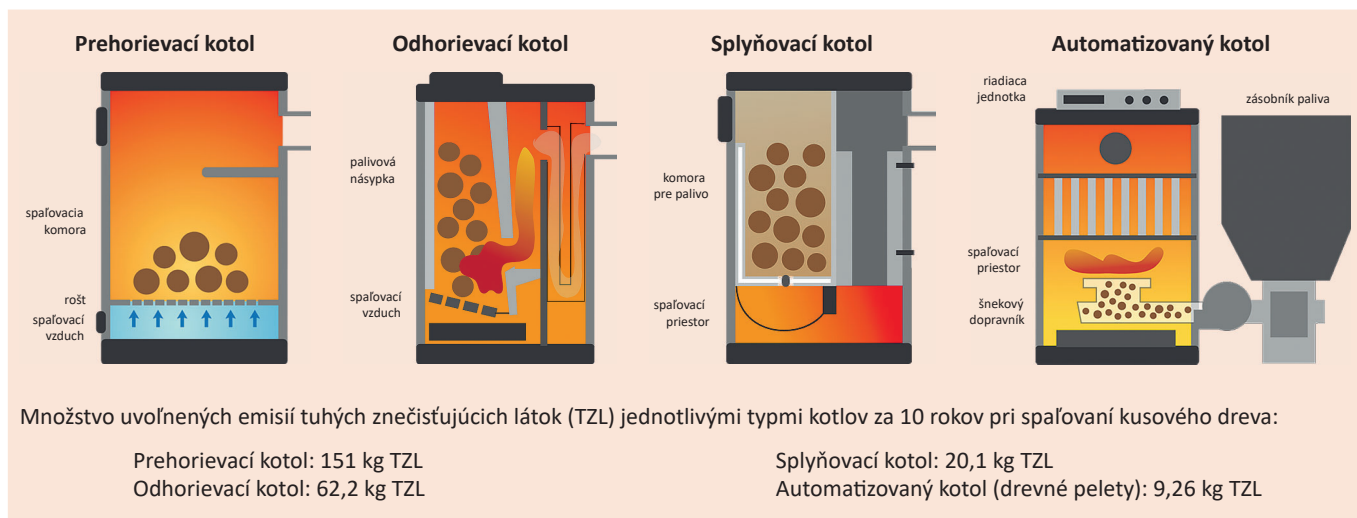
V čom kúriť?

Starý kotol ročne vypustí do ovzdušia približne 50 až 300 kg prachu. Nové kotle sú podstatne kvalitnejšie a ak sú prevádzkované v súlade s návodom na obsluhu predpísaným výrobcom, za rok vyprodukujú menej ako 15 kg prachu.

Spaľovanie tuhých palív je vždy sprevádzané **produkciou znečisťujúcich látok**. Kotle, krby a kachle sú teda zaslúžene podľa zákona o ovzduší malými zdrojmi znečisťovania ovzdušia.

Množstvo vyprodukovaných znečisťujúcich látok výrazne ovplyvňujú štyri základné parametre:

- 🔥 typ spaľovacieho zariadenia vrátane spalinovej cesty (komína),
- 🔥 typ a kvalita paliva,
- 🔥 kvalita obsluhy,
- 🔥 starostlivosť o zariadenie.

Moderný kotol šetrí čas aj peniaze!

Ak chcete zostať pri biomase, mali by ste v záujme čistejšieho ovzdušia a svojho zdravia modernizovať vykurovacie zariadenie. Výmenou zastaraného prehorievacieho kotla za splyňovací kotol dokážete ročne ušetriť rádovo stovky eur.

Modernizácia zariadenia však nie je automaticky zárukou bezproblémového vykurovania. Dôležitá je tiež starostlivosť o vykurovacie zariadenie (kotol, krb, pec, kachle), kvalita paliva a kvalita obsluhy.

Ak je pre vás vykurovanie biomasou nepohodlné, poobzerajte sa po alternatívach v podobe kondenzačných plynových kotlov, prípadne tepelných čerpadlách alebo elektrickom vykurovaní. So vstupnou investíciou vám môžu pomôcť dotácie.

Čím kúriť?

Slováci v rodinných domoch využívajú z tuhých palív na kúrenie najmä biomasu, teda palivové kusové drevo, štiepku, drevené pelety, drevené brikety.

Hoci je drevo kategorizované ako obnoviteľný zdroj energie a vykurovanie ním má svoju tradíciu i atmosféru, jeho nesprávne použitie predstavuje veľký problém pre vzduch, ktorý dýchame.

Pri kúrení drevom je potrebné dbať na jeho kvalitu. **Najčastejšou chybou je spaľovanie mokrého, surového dreva.** Obsahuje veľa vody, až 50 %, ktorá sa pri horení odparuje, drevo veľmi dymí, hrozí zanášanie spalínových ciest dechtom a sadzami a zhoršenie kvality okolitého ovzdušia.

Vlhkosť dreva má veľký vplyv na výhrevnosť paliva. **Suché drevo sa ľahko spaľuje, preto je spotreba suchého dreva výrazne nižšia v porovnaní so spotrebou mokrého dreva.**

Kusové drevo je palivové drevo naštiepané na poľená rôznej dĺžky s priemernou relatívnou vlhkosťou do 20 %. Všeobecne platí, že čím je drevo suchšie, tým je jeho výhrevnosť väčšia. Pri správnom spaľovaní a optimálnej vlhkosti horí drevo takmer bez dymu, ľahko sa zapalať a tvorí málo popola.

Drevo je preto potrebné čo najlepšie vysušiť. **Pre dosiahnutie odporúčanej hranice 20 % obsahu vody v dreve, je nutné sušiť drevo 1 až 2 roky,** podľa druhu dreva. Dôležité je správne uskladnenie. Drevo treba chrániť pred vlhkosťou, či už odspodu alebo zvrchu. Nie je preto vhodné ukladať drevo priamo na zem, bez striešky či inej krytiny. Surové, veľmi vlhké drevo musí byť odvetrávané, inak hrozí biologický rozklad, pri ktorom dochádza k úbytku horľaviny a tiež pevnosti dreva.

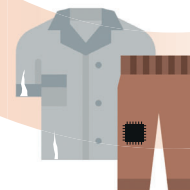
Zákonom zakázané je spaľovať odpad. Používanie odpadu ako paliva môže prezradiť tmavosť dymu.

Medzi palivá nepatrí starý nábytok, drevotrieska, OSB dosky, preglejky, okenné drevené rámy, ďalej staré časopisy, plasty, textil, staré oleje, pneumatiky, obuv, linoleum a plávajúce podlahy.

Vo všeobecnosti platí, že treba spaľovať palivo uvedené výrobcom vykurovacieho zariadenia v návode na obsluhu.

**Odpad
nie je
palivo!**

O bezplatnom meraní kvality paliva (vlhkosť dreva) sa môžete informovať na www.populair.sk

Ako kúriť?

Každý, kto kúri, môže zásadne ovplyvniť to, čo vychádza z jeho komína. Jeden dom dokáže za jednu vykurovaciu sezónu vyprodukovať od 10 až do 1000 kg prachu, ktorý je následne súčasťou vzduchu, ktorý dýchame.

Správne kúriť zvládne každý, dôležité je osvojiť si postup a techniku.

Tuhé palivo v ohnisku prechádza fázami:

- 🔥 **ohrev paliva – drevo sa zapaluje**
- 🔥 **vysušenie paliva – zostatková voda z dreva sa odparuje**
- 🔥 **splyňovanie – drevo sa rozkladá, uvoľňuje sa prchavá horľavina**
- 🔥 **spaľovanie prchavej horľaviny – dôležitá je optimálna teplota pre rozklad dreva (od 280 °C)**
- 🔥 **spaľovanie zvyšku paliva – tuhé zvyšky dreva dohárajú bez viditeľného plameňa, tzv. pahreba.**

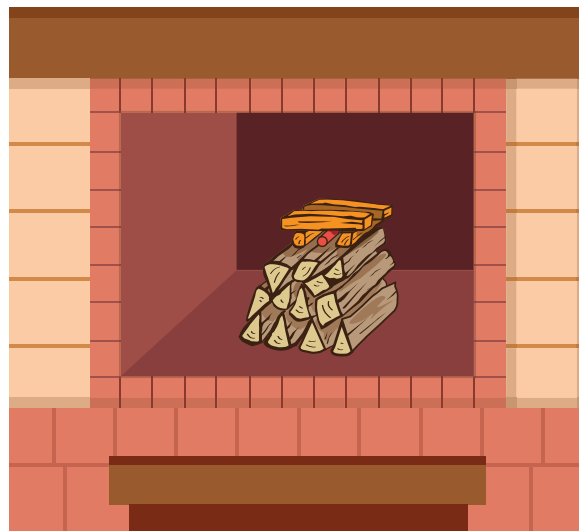
Pre prevádzkovateľov krbov a kachlí je dôležitý **spôsob zakladania ohňa**. Drevo najlepšie horí vtedy, ak má dostatočný prívod vzduchu. Väčšie polená ukladajte na dno ohniska, menšie kusy a triesky navrch. Na rozkúrenie zvolte namiesto papiera radšej tuhý podpaľovač, ktorý umiestnite medzi triesky, ktoré sa najľahšie zapália. Drevo prehorieva odhora dolu, čím horí dlhšie, vzniká menej dymu a znečisťujúcich látok.

Spaľovací proces ovplyvňuje **prikladanie dreva**. Pri manuálnej obsluhu vykurovacieho zariadenia je dôležité poznať veľkosť dávky paliva a interval prikladania paliva. Tie určuje výrobca vykurovacieho zariadenia, preto je potrebné riadiť sa návodom na obsluhu. Dôležité je poznať fázu horenia, kedy je potrebné priložiť novú dávku paliva. **Prikladať drevo je potrebné, keď nám vznikne pahreba.**

Interval prikladania **pri krboch** je každá hodina. Veľkosť dávky, pokiaľ nie je stanovená výrobcom, sa dá odhadnúť výpočtom: nominálny tepelný výkon krbu vydáme hodnotou 2,8 kWh (využitelná energia z 1 kg dreva pri účinnosti 70 %). Napr. veľkosť hodinovej dávky pre krb s výkonom 10 kW je 3,6 kg.

Interval prikladania paliva **do kachlí** sa pohybuje od 1 až po 3-krát za deň. Oheň v ohnisku nehorí po celý čas medzi jednotlivými dávkami paliva, t. j. interval prikladania paliva (ďalšie rozkurovanie) určuje dĺžka uvoľňovania akumulovaného tepla v peci do okolitého prostredia.

Pri kotloch závisí interval prikladania paliva od typu zariadenia. Pri prehorievacom kotle to môže byť orientačne interval od 2 do 4 hodín, pri odhorievacom kotle 4 až 12 hodín, pri splyňovacom a automatizovanom kotle viac ako 8 hodín.

Viac informácií o správnom vykurovaní nájdete na webovej stránke vykurovanie.enviroportal.sk

Kľúčom k efektívnemu kúreniu v krbe, peci alebo kachliach je **správne nastavenie prívodu vzduchu** na horenie do ohniska. V návodoch na obsluhu vykurovacích zariadení je uvedené, ako nastaviť regulačné klapky prívodu vzduchu do ohniska počas rozkurovania, horenia a opätovného prikladania paliva. Pri kotloch je súčasťou zariadenia termostat, ktorý riadi otváranie a zatváranie prívodu vzduchu.

Správne kúriť zvládne každý!

Správna technika vykurovania spočíva predovšetkým v množstve privedeného vzduchu za pomoci nastavenia klapiek alebo otvorenia dvierok. Nikdy neobmedzujte prívod vzduchu pri zapálení ohňa a počiatočnom horení. Nechajte drevo dostatočne rozhorieť a následne môžete prívod vzduchu postupne regulovať. Dvierka a klapky môžete zavrieť, keď vám zhasne plameň a tlejú uhlíky. Na spálenie jedného kilogramu tuhého paliva je potrebných približne 10 m³ vzduchu. Pri výkone krbu cca 10 kW je spotreba dreva cca 3kg/h, takže spotreba vzduchu je približne 30 m³/h.

Pri nedostatočnom prívode vzduchu dochádza k **nedokonalému spaľovaniu**, ktoré sprevádza nadmerná produkcia jedovatého oxidu uhoľnatého (CO), karcinogénneho benzo(a)pyrénu a sadzí. Je lepšie častejšie prikladať menšie množstvo paliva a nechať ho rozhorieť a následne obmedzovať prívod vzduchu.

Ako prevádzkovateľ tak máte plne v moci produkciu znečisťujúcich látok, ktorú dokážete pozitívne ovplyvňovať ak sa rozhodnete vykurovať správne.

Ako spoznáte nedokonalé spaľovanie zapríčinené nedostatkom vzduchu v spaľovacej komore?

 Zašpinené sklo na dvierkach

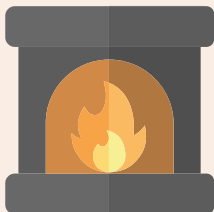
 Popol čiernej farby

 Začiernený šamot

Dostatočné množstvo vzduchu v ohnisku prezradí farba plameňa:

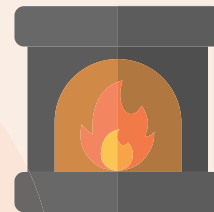
Svetložltý plameň

Dostatok vzduchu v ohnisku, dobre nastavené regulačné klapky.

Tmavočervený až purpurový plameň

Nedostatok vzduchu v ohnisku, regulačné klapky je potrebné nastaviť na vyšší prísun vzduchu.

Buďte pripravení na vykurovaciu sezónu

Vykurovacía sezóna spravidla začína 1. septembra a končí 31. mája, čo sa týka dodávky tepla. Záleží na priemernej dennej teplote. Ak máte v rodinnom dome vlastné vykurovacie zariadenie, ste pánom svojho tepla, pred zákonom však neujdete. Prevádzkovateľom malých zdrojov znečisťovania ovzdušia v domácnostiach (kotel, krb, kachle) vyplývajú zo zákona povinnosti týkajúce sa prevádzky a údržby vykurovacích zariadení.

V prvom rade je potrebné mať od obce **súhlas na povolenie stavby malého zdroja znečisťovania ovzdušia, prípadne súhlas obce na povolenie malého zdroja znečisťovania ovzdušia** – vykurovacieho zariadenia, ktoré je súčasťou stavebného konania a taktiež **súhlas na užívanie (uvedenie do prevádzky) malého zdroja znečisťovania ovzdušia** pri kolaudačnom konaní. Pri rodinných domoch v prevádzke je potrebné požiadať o vydanie súhlasu v prípade zmeny stavby malého zdroja znečisťovania ovzdušia, zmeny palív a surovín a zmeny technologických zariadení. Vzor žiadostí poskytuje obec na svojej webovej stránke.

Spaľovať je možné len palivá určené orgánom ochrany ovzdušia, teda obcou. Ak obec palivá neurčuje, je možné **spaľovať len výrobcom predpísané palivá**. Zákonom zakázané je v domácnostiach spaľovať komunálny odpad a druhotné palivá, teda palivá vyrobené z odpadu.

Prevádzkovať možno len spaľovacie zariadenia v súlade s dokumentáciou (návod na obsluhu) a s podmienkami určenými obcou. Prevádzkovateľ je povinný podrobiť sa preskúmaniu podmienok a požiadaviek určených na prevádzku spaľovacieho zariadenia na výzvu obce. **O nedodržiavaní prevádzkových predpisov môže napovedať tmavosť dymu, prípadne zápach.** V prípade zistení porušovania právnych predpisov musí prevádzkovateľ vykonať opatrenia na nápravu uložené obcou.

Starostlivosťou o vykurovacie zariadenie na jednej strane plníte povinnosť prevádzkovateľa, na druhej strane chránite svoje zdravie a svoj majetok. Výsledkom zanedbaných povinností môže byť **riziko vzniku požiarov**, prípadne **riziko otravy** zapríčinené zvýšenými koncentraciami oxidu uhoľnatého (CO), jedovatého toxického plynu. Praktickým pomocníkom v domácnosti je detektor úniku oxidu uhoľnatého.

Nezabudnite preto na nasledovné:

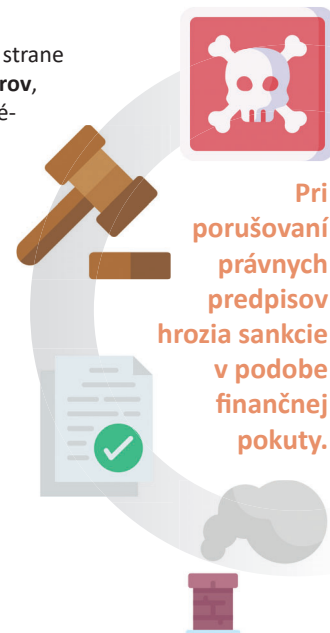
- 🔥 **povinné čistenie kotla**
- 🔥 **povinné čistenie a kontrola komína a dymovodu**
- 🔥 **povinná revízia komína pred spustením do užívania alebo pri zásahu do komínového telesa**
- 🔥 **odporúčaná kontrola a údržba vykurovacieho zariadenia.**

Podľa vyhlášky č. 401/2007 Z. z. o technických podmienkach a požiadavkách na protipožiarnu bezpečnosť pri inštalácii a prevádzkovaní palivového spotrebiča, elektrotepelného spotrebiča a zariadenia ústredného vykurovania a pri výstavbe a používaní komína a dymovodu a o lehotách ich čistenia a vykonávania kontrol **vyplýva povinnosť čistiť a kontrolovať komín počas prevádzky najmenej v týchto lehotách:**

Výkon zariadenia	Palivo	Lehota kontroly a čistenia
≤ 50 kW	kvapalné, tuhé	1 x 4 mesiace
> 50 kW	kvapalné, tuhé	1 x 2 mesiace

Spotrebič sa musí čistiť v lehotách určených jeho výrobcom v dokumentácii k spotrebiču. Ak táto lehota nie je v dokumentácii určená alebo taká dokumentácia chýba, musí sa čistiť v lehotách uvedených vyššie.

Na **čistenie a kontrolu dymovodu**, ktorým sa spaliny odvádzajú priamo do ovzdušia, platia rovnaké povinnosti primerane.

Pri porušovaní právnych predpisov hrozia sankcie v podobe finančnej pokuty.

Majte na pamäti týchto 10 pravidiel:

1. Kúr tak, ako chceš, aby kúril tvoj sused.
2. Suš drevo minimálne jeden až dva roky.
3. Nespáľuj odpad.
4. Nastav regulačné klapky tak, aby sa vzduch dostal k palivu.
5. Pri starých kotloch prikladajte menej a častejšie, pri automatických a splyňovacích kotloch vždy do plna.
6. Pravidelne čistí kotel, dymovod a komín.
7. Používaj moderný kotel alebo kachle.
8. Udržuj teplotu spalín za kotlom medzi 100 až 250 °C.
9. Nevyhadzuj teplo von oknom, neprekuruj a kúr len tam, kde to potrebuješ.
10. Nebuď ľahostajný k sebe ani svojmu okoliu.

Ak vás téma vykurovania zaujíma, nenechajte si ujsť prácu Jiřího Horáka, alias Smokemana. Jeho životným poslaním je znižovať dym z našich komínov a napomáhať k čistote ovzdušia.

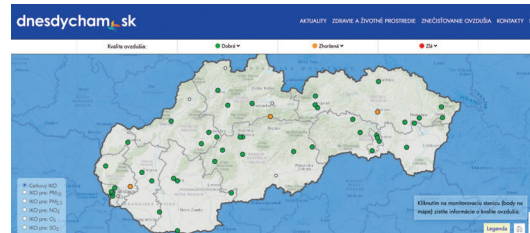
www.vec.vsb.cz/cs/smokeman-zasahuje/

Presvedčte sa sami!

Navštívte web aplikáciu www.dnesdycham.sk a zistíte aká je kvalita ovzdušia na Slovensku.

dnesdycham.sk

Prostredníctvom mapy získate **informácie o aktuálnom stave kvality ovzdušia v regiónoch**. Dáta z národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia, ktorú prevádzkuje Slovenský hydrometeorologický ústav, sú v aplikácii prevádzané do tzv. **indexu kvality ovzdušia**. Účelom indexu je súhrnne a zrozumiteľne informovať širokú verejnosť o stave kvality ovzdušia prostredníctvom farebnej a slovnej škály. Dozviete sa viac aj o zdrojoch znečisťovania ovzdušia a tiež dopade znečisteného ovzdušia na zdravie ľudí a stav ekosystémov.

Svojho kachliara i kominára môžete nájsť prostredníctvom databáz dostupných na webových stránkach: www.cechkachliarov.sk, www.kks-sr.sk

Nevyhadzujte peniaze do ľufu

Okrem vhodného typu kotla, jeho technickej obsluhy a typu paliva treba dbať aj na **energetickú hospodárnosť domácnosti, ktorá prispieva k zníženiu spotreby tepla, optimalizácii spotreby energie a finančných nákladov.**

Množstvo tepla potrebného na vykurovanie závisí aj od toho, koľko tepla uniká vonkajšími obvodovými stenami, oknami, dverami, strechou a podlahou. Priemerná spotreba energie v rodinnom dome predstavuje hodnotu až 20 000 kWh za rok, pričom náklady na vykurovanie môžu dosahovať až cca 70 % z celkovej spotreby energie. **Účinnými opatreniami na minimalizovanie tepelných strát domu je zlepšenie obalových konštrukcií rodinného domu a použitie vhodných zdrojov tepla.**

Miesta, kde je únik tepla najväčší, sú označované ako tepelné mosty. **Tepelné mosty** najčastejšie vznikajú pri nadokenných a naddverových prekladoch, pri okrajoch strechy, pri atike, v mieste napojenia stropných nosných prvkov s obvodovou stenou alebo pri vyložení nosných konštrukcií balkóna a lodžii.

Na určenie povrchovej teploty objektov sa používa **termovízia** alebo termodiagnostika, ktorá pomocou termovízijských kamier dokáže zistiť:

- 🔥 úniky tepla prievanmi v rôznych stavebných konštrukciách,
- 🔥 tepelné mosty,
- 🔥 chyby pri zateplení,
- 🔥 tepelné straty budov,
- 🔥 reálny stav potreby zateplenia budovy,
- 🔥 stavebné či konštrukčné chyby.

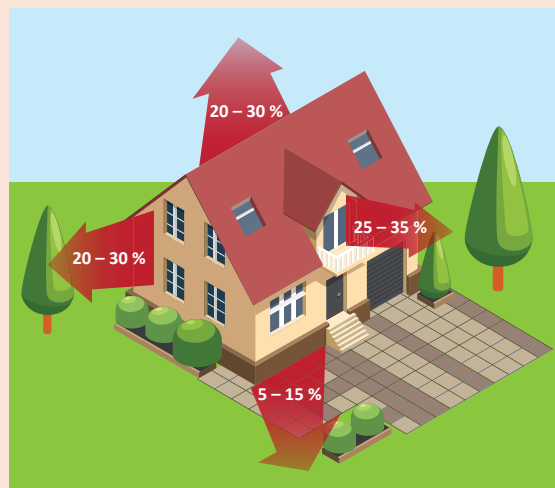

O bezplatnom termovízijskom meraní sa môžete informovať na www.populair.sk.

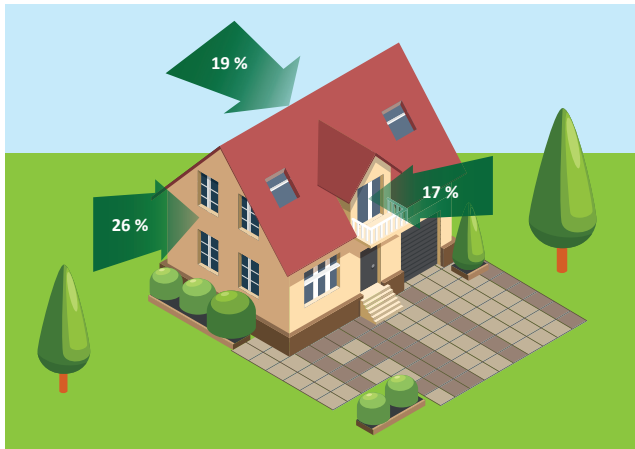
Viac informácií o energetickej hospodárnosti budov nájdete na webovej stránke Slovenskej inováčnej a energetickej agentúry: www.siea.sk

Koľko tepla uniká do okolia z nezatepleného rodinného domu?

Obvodové steny	20 – 30 %
Okná a vonkajšie dvere	25 – 35 %
Strechy a stropy	20 – 30 %
Podlahy, pivnice	5 – 15 %

Zateplením rodinného domu môžete ročne ušetriť až 50 % nákladov na vykurovanie.

Úspora tepla na vykurovaní po zateplení starého domu:

- Cca 19 % strecha
- Cca 26 % fasáda
- Cca 17 % okná a vonkajšie dvere.

Vstupná investícia sa postará o zníženie nákladov na kúrenie a celkový komfort. Časť investície bude navyše možné financovať z dotácie na obnovu rodinných domov.

Na Slovensku sa nachádza približne 970 000 rodinných domov postavených v rokoch 1920 – 1980. Takmer 2/3 z nich ešte neprešli v priebehu svojej životnosti žiadnou obnovou.

Najväčšie úspory môžete dosiahnuť výmenou okien a vonkajších dverí, zateplením obvodových stien, strechy, prípadne stropu nad nevykurovaným suterénom, tepelnou izoláciou vnútorných rozvodov vykurovania a teplej vody. Obnovu okien a dverí je potrebné robiť tesne pred zateplením fasády, aby ste predišli tvorbe plesní. Efektívnym opatrením je aj inštalácia riadeného vetrania so spätným získavaním tepla – rekuperácia, ktorá okrem zníženia celkovej potreby energie pomôže pri zabezpečení dobrej vnútornej klímy.

Je potrebné dbať na komplexný prístup. Čiastočnou obnovou sa nedosiahne výrazná úspora energií. Ak ste sa rozhodli pristúpiť na obnovu rodinného domu, nechajte si radšej poradiť od odborníka, aké opatrenia sa v prípade vášho rodinného domu oplatí realizovať ako prvé.

Čo vám prinesie obnova rodinného domu:

- zníženie tepelných strát, a tým aj spotreby tepla na vykurovanie,
- zvýšenie vnútornej teploty stien,
- minimalizáciu tepelných mostov,
- ustálenie vnútornej klímy ako v zime, tak aj v lete,
- predchádzanie vzniku plesní,
- zamedzenie zatekaniu v stykoch obvodových stien a pri oknách,
- predĺženie technickej životnosti domu.

Zateplením znížite náklady na teplo!

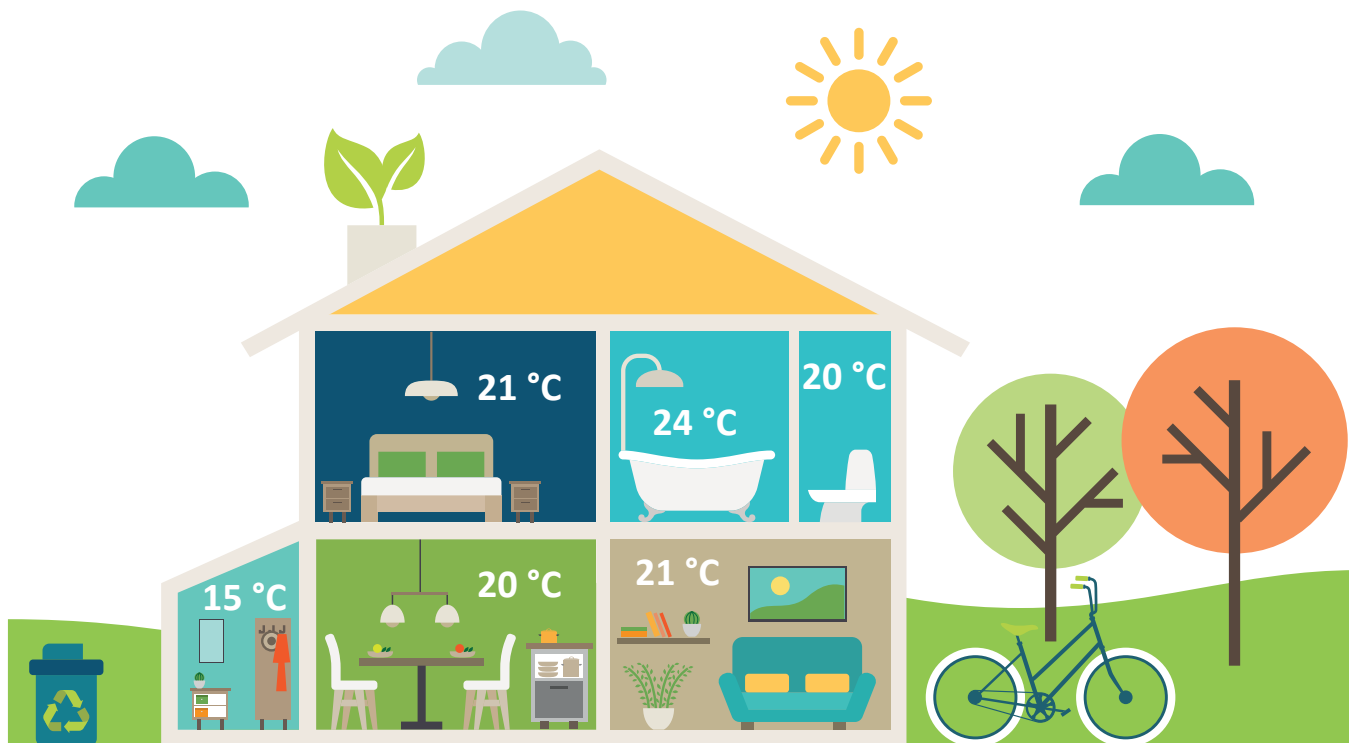
Najlacnejšie teplo je to, ktoré nespotrebujeme

Ľudia často kúria viac, ako potrebujú. Neprekurujte zbytočne obytné miestnosti. Každé zvýšenie teploty o jeden stupeň Celzia nad odporúčanú teplotu (21 °C) predstavuje približne 6 % energie navyše. Teplotu v miestnosti neznižujte neprimeraným vetraním, ale privretím ventilov, ktoré obmedzia výkon vykurovacieho telesa.

V čase dlhšej neprítomnosti v domácnosti (dovolenka, služobná cesta) kúrenie nevypínajte, udržiavajte teplotu v rozmedzí 16 – 18 °C. Je výrazne nákladnejšie vykúriť studenú a vlhkú miestnosť, ako v nej udržiavať minimálnu teplotu.

Odporúčané teploty

- obývacia izba, jedáleň, detská izba, spálňa 21 °C
- kuchyňa 20 °C
- kúpeľňa 24 °C
- WC 20 °C
- vykurované predsieňe a chodby 15 °C
- vykurované schodiská 10 °C

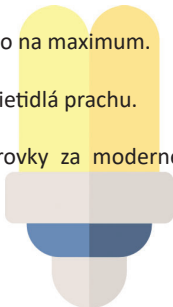
Ďalšie rady a tipy pre úsporu energie vašej domácnosti:

Svetlo

Využívajte denné svetlo na maximum.

Pravidelne zbavujte svietidlá prachu.

Vymeňte klasické žiarovky za moderné kompaktné žiarivky alebo LED žiarovky.

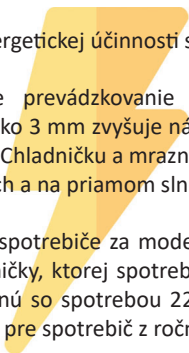

Spotrebiče

Dbajte na triedu energetickej účinnosti spotrebiča.

Dbajte na správne prevádzkovanie spotrebiča. Námraza v mrazničke väčšia ako 3 mm zvyšuje náklady na elektrinu pre spotrebič až o 75 %. Chladničku a mrazničku neumiestňujte pri vykurovacích telesách a na priamom slnečnom svetle.

Vymeňte zastarané spotrebiče za moderné. Napríklad pri výmene staršej chladničky, ktorej spotreba mohla dosiahnuť až 770 kWh na modernú so spotrebou 220 kWh usporíte 71 % nákladov na energie pre spotrebič z ročnej spotreby.

Teplo a voda

Vetrajte krátko a intenzívne.

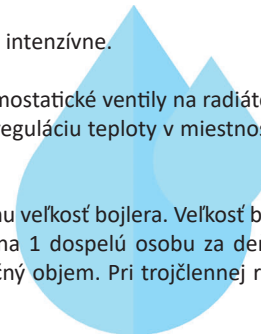
Namontujte termostatické ventily na radiátory, ktoré umožňujú automatickú reguláciu teploty v miestnosti, a ušetríte 10 až 15 % energie.

Vyberajte správnu veľkosť bojlera. Veľkosť bojlera môžete určiť spotrebou 50 l na 1 dospelú osobu za deň, pričom na dieťa počítajte polovičný objem. Pri trojčlennej rodine sa odporúča 120 l bojler.

Ak potrebujete väčší objem teplej vody, nastavením hodnoty na vnútornom termostate môžete zvýšiť jej teplotu, čím pri zmiešaní so studenou vodou dostanete väčší objem vody požadovanej teploty.

Pri sprchovaní je vhodné použiť úsporné sprchovacie hlavice a perlátory, ktoré znižujú spotrebu vody až o 40 %.

Pri ručnom umývaní neumývajte riady pod tečúcou vodou.

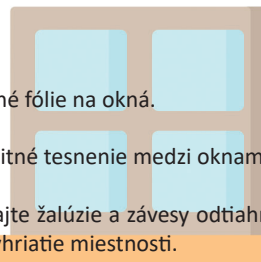

Okná

Používajte tepelné fólie na okná.

Dbajte aj na kvalitné tesnenie medzi oknami.

Cez deň nechávajte žalúzie a závesy odtiahnuté. Využívajte slnečné lúče na vyhriatie miestnosti.

Informujte sa o možnostiach bezplatného merania kvality paliva (vlhkosť dreva) a termovízneho merania

Vo vybraných obciach organizujeme informačné dni a návštevy domácností za účelom poskytnutia odborného poradenstva v oblasti správneho vykurovania a energetickej hospodárnosti domácností.

Záujem o demonštračné projekty a osvetové aktivity môže prejaviť obec oslovením regionálneho manažéra kvality ovzdušia. Po uskutočnení informačného dňa môžu následne jednotlivé domácnosti požiadať o informatívne termovízne meranie a meranie kvality palivového dreva.

Požiadať o meranie je možné prostredníctvom elektronického formulára, ktorý je dostupný na www.populair.sk, alebo priamym kontaktovaním regionálneho manažéra kvality ovzdušia.

Banskobystrický kraj

Ladislav Bíro
0940 982 371
ladislav.biro@bbsk.sk

Košický kraj

Ján Rudy
055/6196 663
jan.rudy@vucke.sk

Prešovský kraj

Dominik Lejko
0911 704 150
dominik.lejko@vucpo.sk

Trenčiansky kraj

Petra Baďurová Renčová
0901 918 167
petra.badurova_rencova@tsk.sk

Trnavský kraj

Marta Bejdáková
0910 879 007
bejdakova.marta@trnava-vuc.sk

Žilinský kraj

Ivana Fiťmová
041/5032 303
ivana.fitmova@zilinskazupa.sk

Aktuálne kontaktné údaje regionálnych manažérov kvality ovzdušia nájdete na webstránke www.populair.sk/sk/manazeri-kvality-ovzdušia.

Použitá literatúra:

Příručka správného vytápění

autor: Ing. Jiří Horák, Ph.D. a kolektiv, Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava

Čistejšie vykurovanie v domácnostiach

autor: Radoslav Virgovič, Slovenská agentúra životného prostredia

Zatepľovanie a výmena okien v rodinných domoch

autor: Slovenská inovačná a energetická agentúra

Ako v domácnosti znížiť spotrebu tepla na vykurovanie a ohrev vody

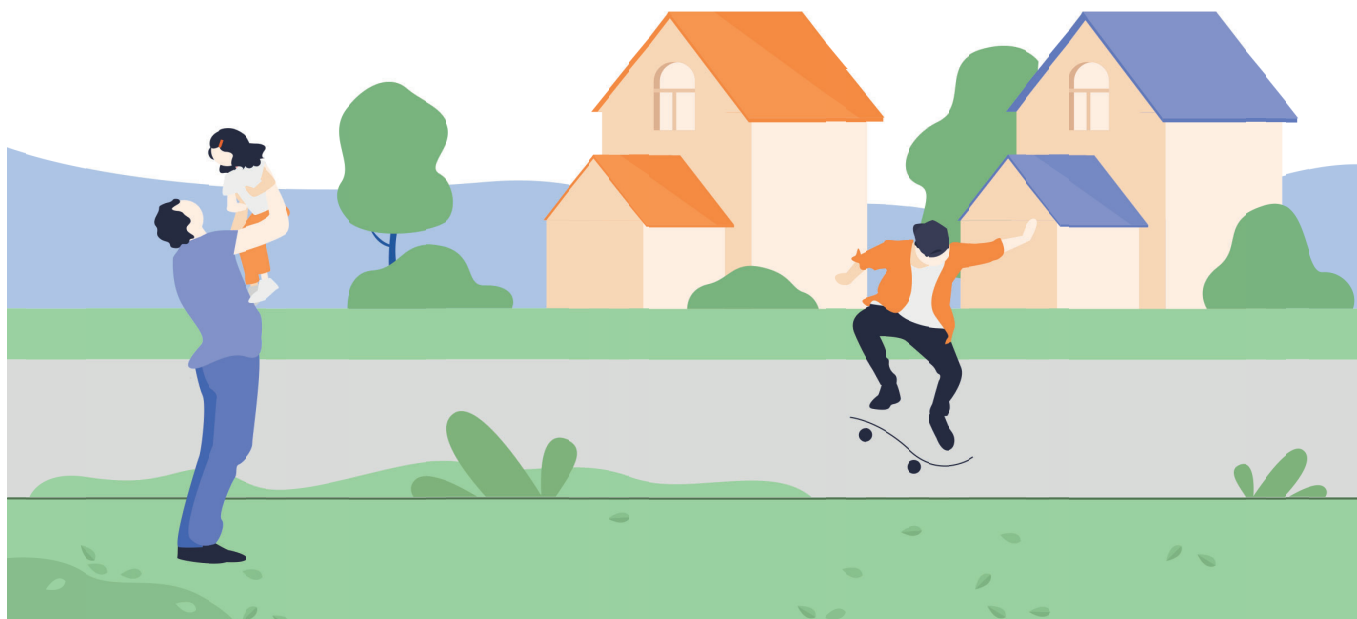
autor: Slovenská inovačná a energetická agentúra

Správa o kvalite ovzdušia v Slovenskej republike 2019

autor: Slovenský hydrometeorologický ústav

Text neprešiel jazykovou korektúrou.

Fotografie, ilustrácie: www.123rf.com | www.pexels.com | www.flaticon.com | www.freepik.com | www.vykurovanie.enviroportal.sk

Informácie ohľadom vydávania súhlasov na prevádzkovanie malých zdrojov znečisťovania ovzdušia (kotel, krb, kachle) poskytuje obec.

Obec ako orgán ochrany ovzdušia kontroluje dodržiavanie povinností prevádzkovateľov, môže uložiť pokuty, nariadiť obmedzenie alebo zastavenie prevádzky.

Aktuálny stav
kvality ovzdušia
sledujte na
www.dnesdycham.sk

Kontakty na manažérov kvality ovzdušia
nájdete na
www.populair.sk

Informácie o vykurovaní nájdete na
vykurovanie.enviroportal.sk

Projekt LIFE IP - Zlepšenie kvality ovzdušia (LIFE18 IPE/SK/000010) podporila Európska únia v rámci programu LIFE
Projekt je spolufinancovaný z prostriedkov štátneho rozpočtu SR prostredníctvom Ministerstva životného prostredia SR

